

**Përfundimet e këshillimit publik të
Rregullores “Për pajisjet radio dhe fundore të telekomunikacioneve dhe
njohjen e konformitetit të tyre”**

Autoriteti i Komunikimeve Elektronike dhe Postare – AKEP, paraqet përfundimet e këshillimit publik për dokumentin **Rregullore “Për pajisjet radio dhe fundore të telekomunikacioneve dhe njohjen e konformitetit të tyre”** e miratuar për këshillim publik me Vendimin **Nr.1924, datë 30.04.2012** të Këshillit Drejtues.

Në adresën zyrtare të AKEP kanë ardhur opinionet e mëposhtme:

- I.** Operatori A
- II.** Operatori B

AKEP i ka studjuar me kujdes opinionet e dërguara nga këto kompani dhe më poshtë paraqet qëndrimin për secilin nga komentet dhe sugjerimet.

I. Operatori A

Sugjeron si më poshtë:

1. Neni 1 “Fusha e zbatimit”, Paragrafi 1, përcakton subjektet që kanë detyrimin të zbatojnë këtë Rregullore. Ndërkohë, në Paragrafin 25 të Nenit 5 thuhet që njohja e konformitetit e lëshuar për herë të parë nga një subjekt aplikant, është e vlefshme për çdo subjekt tjetër. Do të sugjerohet që në shtesë të kishte definicione që të qartësonin se cili prej subjekteve e ka këtë detyrim si fillim.

Komenti i AKEP: Ky problem trajtohet në paragrafët 2.1 dhe 5.25 të dokumentit të publikuar për konsultim si më poshtë:

2.1 Kjo Rregullore zbatohet nga fabrikuesit, përfaqësuesit e autorizuar të fabrikuesve, subjektet përgjegjëse për vendosjen e pajisjeve në tregun shqiptar dhe nga operatorët e rrjeteve të komunikimeve elektronike (kur bletja bëhet prej tyre jashtë tregut Shqiptar).

5.25 Njohja e konformitetit, e cila i lëshohet për herë të parë një subjekti aplikant, është e vlefshme edhe për çdo subjekt tjetër, i cili ka në zotërim pajisje radio të të njëjtit tip.

Ne mendojmë se nuk është e nevojshme që të përcaktohen kritere të tjera për subjektet që e kanë të detyrueshme marrjen për herë të parë të konfirmimit për njohjen e konformitetit. Një gjë të tillë e përcaktojnë kërkesat e tregut.

Megjithatë në Paragrafin 2.1 propozojmë që të bëhet një saktësim për subjektet përgjegjëse për vendosjen e pajisjeve në treg, si më poshtë:

2.1 Kjo Rregullore zbatohet nga fabrikuesit, përfaqësuesit e autorizuar të fabrikuesve, subjektet përgjegjëse për vendosjen e pajisjeve në tregun shqiptar (importuesit dhe/ose tregtuesit) dhe nga operatorët e rrjeteve të komunikimeve elektronike (kur bletja bëhet prej tyre jashtë tregut Shqiptar).

Operatori A:

2. Në Nenin 5 “Procedura e njohjes së konformitetit” thuhet që njoftimi dhe procedura e njohjes së konformitetit është e detyrueshme për pajisjet radio që synohen të prodhohen, importohen, vendosen në treg, me përjashtim të pajisjeve radio që punojnë në frekuenca të harmonizuara. Mendojmë që është i nevojshëm një informacion më i qartë lidhur me frekuencat të cilat konsiderohen të harmonizuara, sepse kompania jonë deri tani ka kryer procedurat e njohjes së konformitetit për të gjitha pajisjet radio të përdorura në shërbimin e levizshëm (3G, GSM) dhe shërbimin fikse (lidhjet fikse). A konsiderohen të harmonizuara brezat GSM dhe 3G, apo dhe brezat e përcaktuara në Planin Kombëtar të Radiofrekuencave për shërbimin fikse? Për këtë arsye mendojmë se është i nevojshëm listimi i pajisjeve të cilat përdoren në funksion të shërbimeve të përcaktuara në PKRF për përdorim të frekuencave të harmonizuara.

Komenti i AKEP: Vendimi i Këshillit të Ministrave Nr.331, datë 14.4.2011 “Për miratimin e Rregullit Teknik “Për kërkesat thelbësore dhe vlerësimin e konformitetit të pajisjeve radio dhe fundore të telekomunikacioneve”” përcakton:

13.2 Brënda tre muajve nga hyrja në fuqi e këtij rregulli teknik, AKEP-i publikon listën e pajisjeve të parashikuara në Paragrafin 5.6 për të cilat nuk duhet të kryhet procedura e njohjes së konformitetit.

Kjo detyrë është kryer nga AKEP, dhe lista e pajisjeve radio që përjashtohen nga kryerja e procedurës së njohjes së konformitetit është publikuar në faqen tonë të internetit. Në këtë listë janë përcaktuar aplikimet dhe brezat e tyre të frekuencave, për të cilat nuk është e nevojshme që të njoftohet AKEP për njohjen e konformitetit. Në këtë listë është pasqyruar edhe adresa përkatëse e internetit sipas ECO (European Communications Office), në të cilën janë përcaktuar edhe treguesit teknik të këtyre aplikimeve.

Njohjet e konformitetit të kryera deri më sot nga operatori A nuk janë të përfshira në listën e pajisjeve që janë të përjashtuara nga procesi i njohjes së konformitetit dhe të publikuar nga AKEP. Lidhur me pyetjen nëse konsiderohen të harmonizuara aplikimet në brezat GSM dhe 3G, lista bazuar në rekomandimet e ECO përcakton deri më sot, se vetëm терминаlet e përdoruesve fundor GSM përfshihen në këtë listë. Megjithatë, rishikimi i kësaj liste do të jetë një proces në vazhdim.

Opinionin ynë është që të ruhen ato formulime që janë edhe në dokumentin e paraqitur për këshillim publik si më poshtë:

5.5 AKEP-i harton një listë të pajisjeve, të cilat mund të importohen dhe të vendosen në treg pa kryer njoftimin dhe procedurën e njohjes së konformitetit. Kjo listë rishikohet periodikisht duke përfshirë në të kryesisht pajisje të Klasës 1 sipas përcaktimeve në faqet e internetit të EC/ERO (European Commission/European Radiocommunications Office). Lista e pajisjeve do të jetë e prezantuar nëpërmjet faqes zyrtare të AKEP-it në internet www.akep.al. Njoftimi dhe procedura e njohjes së konformitetit është e detyrueshme për të gjitha pajisjet radio, që prodhohen, importohen, vendosen në treg dhe përdoren, me përjashtim të atyre rasteve kur AKEP-i nuk duhet të njoftohet.

Operatori A:

3. Në Nenin 5, Paragrafi 4, Pika i., bëhet një përcaktim i Klases 1 e cila u referohet pajisjeve të cilat vendosen në treg dhe në shërbim pa kufizim. Në Paragrafin 5 të këtij Neni flitet për listën e publikuar nga AKEP, për të cilën thuhet që përfshin kryesisht pajisje të Klasës 1. Ky dokument nuk bën të njohur kush janë pajisjet e tjera përveç atyre të Klasës 1, që përfshihen në listën e pajisjeve për të cilat nuk ka nevojë të ndiqen procedurat e njohjes së konformitetit.

Komenti i AKEP: Në fund të listës së pajisjeve radio, për të cilat nuk është e nevojshme kryerja e procedurës së njohjes së konformitetit, janë evidentuar edhe disa pajisje të Klasës 2, për të cilat një proces i tillë është i përjashtuar, sipas përcaktimeve të EC/ECO (European Commission/European Communications Office). Për këto pajisje janë bërë edhe shënimet përkatëse plotësuese në fund të listës së hartuar.

Ne mendojmë që të mos ndryshojnë formulimet në dokumentin e publikuar.

Operatori A:

4. Nisur nga Neni 8, Paragrafi 8 dhe Aneksi 2, bashkëngjitur dokumentit, kuptohet që markimin CE duhet ta kenë te gjitha pajisjet radio që punojnë në breza frekuence të harmonizuara. Nënkupton kjo që pajisjet që kanë markimin CE nuk kane nevojë për procedurën e njohjes së konformitetit? Nëse po, mendojmë se është e nevojshme të theksohet kjo në rregullore.

Komenti i AKEP: Formulimet për markimin CE në dokumentin e publikuar janë bërë në përputhje me rekomandimet që jepen për Direktivën 1999/5/EC. Markimi CE është një deklaram i fabrikuesit, që produkti është në përputhje me të gjitha kërkesat thelbësore dhe që procedurat përkatëse të vlerësimit të konformitetit janë kryer. Në dokument është përcaktuar që pajisjet radio të përjashtuara nga detyrimi për kryerjen e procedurës së njohjes së konformitetit janë sipas listës përkatëse të hartuar nga AKEP bazuar në publikimet e ECO (European Communications Office) dhe në Planin Kombëtar të Radio Frekuencave.

Në materialin e publikuar është përcaktuar si më poshtë:

8.7 Pajisjet që përputhen me kërkesat thelbësore duhet të mbajnë shenjën e markimit CE, siç përcaktohet në Aneksin 2 në këtë Rregullore.

8.8 Pajisjet radio që punojnë në breza të frekuencave, përdorimi i të cilave nuk është i harmonizuar, përveç markimit CE, i vendoset edhe një shenjë lajmëruese, siç përcaktohet në Aneksin 2.

Ne mendojmë se këto paragrafe janë të mjaftueshme për të sqaruar direkt këtë pyetje, dhe mendojmë që të ruhen ato formulime që janë edhe në dokumentin e paraqitur për këshillim publik.

II. Operatori B

Sugjeron si më poshtë:

1. Operatori B konsideron se ka duplikim te plotë midis VKM dhe Rregullores së propozuar nga AKEP. AKEP mund të propozojë një akt rregullator për këtë fushë vetëm nëse duhet të parashikojë në këtë akt rregullator të tij sqarimin e mëtejshëm të kërkesave të parashikuara në VKM 331/2011 dhe jo të përsërisë të njëjtat dispozita me VKM 331/2011, duke krijuar konfuzion për vlerën juridike të kësaj Rregulloreje. Megjithatë është e diskutueshme nga pikëpamja juridike nëse një akt i një organi rregullator mund të detajojë rregullime të vendosura me akte të Këshillit të Ministrave, sic është VKM.

Komenti i AKEP: Ky dokument plotëson kuadrin rregullator të AKEP me përcaktimet eksplicite në zbatim të një akti me fuqi nënligjore sic është VKM Nr.331, datë 14.4.2011 “Për miratimin e Rregullit Teknik “Për kërkesat thelbësore dhe vlerësimin e konformitetit të pajisjeve radio dhe fundore të telekomunikacioneve””. Ligji Nr. 9918, dhe Akti i Këshillit të Ministrave i nxjerrë në zbatim të tij e ka përcaktuar AKEP përgjegjës për njohjen e konformitetit për pajisjet radio të telekomunikacioneve që punojnë në breza frekuencash jo të harmonizuar si dhe përgjegjës për mbikëqyrjen e tregut për pajisjet radio dhe fundore të telekomunikacionit.

Natyra ligjore e kësaj rregullore është tipike e një akti administrativ tekniko-juridik i cili ka në përmbajtje rregulla të specifikuar të cilat detajojnë hollësisht marrëdhënie juridiko-teknike për të cilat është shprehur me parë një akt tjetër me fuqi nënligjore (VKM 331).

Operatori B:

2. VKM 331/2011 parashikon në paragrafin 5.5 se disa pajisje të Klasës 1, të tilla si: pajisjet fundore të telekomunikacioneve që i bashkëngjiten rrjeteve fikse; pajisjet radio jotransmetuese; pajisjet radio, si psh. Telefonat GSM, të cilat transmetojnë vetëm nën kontrollin e një rrjeti, lejohet të importohen dhe vendosen në treg pa njoftim në AKEP dhe pa qënë e nevojshme të përfshihen në Listën e pajisjeve të përjashtuara nga procedura e njohjes së konformitetit, të publikuar nga AKEP në përputhje me paragrafin 5.6 të VKM 331/2011.

Ndërkohë Rregullorja e AKEP është formuluar në mënyrë të tillë që, duke mos parashikuar përjashtimin e përgjithshëm të vendosur në paragrafin 5.5 të VKM 331/2011, përjashton nga procesi i njoftimit dhe i njohjes së konformitetit vetëm ato pajisje të parashikuara në Listën e publikuar të AKEP.

Kompania jonë e kundërshton një ndryshim të tillë. Nga pikëpamja e hierarkisë së akteve juridike, VKM 331/2011 qëndron mbi Rregulloren e nxjerrë nga AKEP, për pasojë kjo mangësi e draft Rregullores e bën atë në kundërshtim me VKM 331/2011 e për pasojë juridikisht të pavlefshme.

Komenti i AKEP: Vendimi i Këshillit të Ministrave Nr.331, datë 14.4.2011 “Për miratimin e Rregullit Teknik “Për kërkesat thelbësore dhe vlerësimin e konformitetit të pajisjeve radio dhe fundore të telekomunikacioneve”” përcakton:

5.5 Në Republikën e Shqipërisë mund të importohen dhe të vendosen në treg pa njoftim, pajisjet, të cilat përfshihen në grupet e pajisjeve, si më poshtë:

- pajisjet fundore të telekomunikacioneve që i bashkëngjiten rrjetave fikse;
- pajisjet radio jotransmetuese;
- pajisjet radio, si p.sh., telefonat GSM, të cilat transmetojnë vetëm nën kontrollin e një rrjeti.

5.6 AKEP-i harton një listë të pajisjeve, të cilat mund të importohen dhe të vendosen në treg pa kryer njoftimin dhe procedurën e njohjes së konformitetit. Kjo listë rishikohet periodikisht duke përfshirë në të pajisje të Klasës 1, lista e pajisjeve do të jetë e prezantuar nëpërmjet faqes zyrtare të AKEP-it në internet: www.akep.al.

Në dokumentin e draft Rregullores së paraqitur për këshillim publik përcaktohet:

5.4 Pajisjet radio dhe fundore të telekomunikacioneve janë të identifikuar në dy klasa:

i. Klasa 1 do t'i referohet pajisjeve, të cilat mund të vendosen në treg dhe të vendosen në shërbim pa kufizime. Për këtë klasë të pajisjeve, nuk është përcaktuar një identifikues i klasës së pajisjeve. Në këtë klasë janë të përfshira:

- pajisjet fundore të telekomunikacioneve që përfshihen në rrjetet fikse;
- pajisjet radio jotransmetuese (pajisjet vetm marrëse);
- pajisjet radio, të cilat transmetojnë vetëm nën kontrollin e një rrjeti;
- radiotransmetuesit, që punojnë në breza të frekuencave të harmonizuara në Shqipëri dhe në vendet e Bashkimit Europian.

ii. Klasa 2 do t'i referohet pajisjeve për të cilat janë aplikuar kufizime gjatë vendosjes në treg ose vendosjes në shërbim. Për këtë klasë të pajisjeve është përcaktuar një identifikues i klasës së pajisjeve. Pajisja e kësaj klase duhet të

shënohet me një simbol lajmërues (një rreth me një pikëçuditëse brënda saj). Pajisja radio, e cila nuk i përket Klasës 1, përfshihet në Klasën 2.

5.5 AKEP-i harton një listë të pajisjeve, të cilat mund të importohen dhe të vendosen në treg pa kryer njoftimin dhe procedurën e njohjes së konformitetit. Kjo listë rishikohet periodikisht duke përfshirë në të kryesisht pajisje të Klasës 1 sipas përcaktimeve në faqet e internetit të EC/ERO (European Commission/European Radiocommunications Office). Lista e pajisjeve do të jetë e prezantuar nëpërmjet faqes zyrtare të AKEP-it në internet www.akep.al. Njoftimi dhe procedura e njohjes së konformitetit është e detyrueshme për të gjitha pajisjet radio, që prodhohen, importohen, vendosen në treg dhe përdoren, me përjashtim të atyre rasteve kur AKEP-i nuk duhet të njoftohet.

Ne mendojmë se konstatimi i Operatorit B nuk është i saktë. Në trajtimin e këtij problemi duhet që të vlerësohet jo vetëm Paragrafi 5.5, por edhe Paragrafi 5.6 i VKM 331. Lista e pajisjeve, për të cilat nuk duhet kryer procesi i njohjes së konformitetit, është hartuar duke u bazuar në strukturën e grupeve të pajisjeve të paraqitura në Paragrafin 5.5. Pra, të gjitha grupet e pajisjeve sipas paragrafit 5.5 të VKM 331, janë të përfshira në Listën e përgatitur nga AKEP, duke i detajuar ato mbështetur në materialet e rekomanduara nga European Commission/European Radiocommunications Office. Përveç këtyre grupeve, bazuar në Paragrafin 5.6 të VKM 331, në Listë janë të përfshira edhe pajisjet radio të Klasës 1 që punojnë në breza frekuencash të harmonizuara. Të gjitha këto vlerësime janë të njëjta me përmbajtjen e paragrafëve 5.4 dhe 5.5 të dokumentit të draft Rregullores së publikuar për këshillim publik.

Të gjitha këto mund të konstatohen edhe në Listën e publikuar në faqen zyrtare të AKEP.

3. Operatori B ka ngritur disa probleme lidhur me njohjen e konformitetit të antenave që kanë në përdorim.

Komenti i AKEP: Trajtimi i problemit të antenave është jashtë kuadrit të këshillimit publik për Rregulloren “Për Pajisjet Radio dhe Fundore të Telekomunikacioneve dhe Njohjen e Konformitetit të tyre”. Për këtë arsye, trajtimi i tij do të bëhet në mënyrë të vecantë.

Tiranë,14.06.2012